

м. Дніпродзержинськ

Київ, ул. Чкалова №52, кв. 36 Маняку В.А.

Шановний Володимире Антоновичу!

Пишу Вам листа – може моя коротенька замітка стане корисною до книги-меморіалу «Голод: 33-й рік»

Про голод на Україні 32-33 рр написано вже немало. Я хочу написати про те, про що, як мені здається написано мало, або не написано, а саме як Сталін і його оточення все робили, щоб про голод на Україні не знали жителі інших регіонів країни, не знали наші потомки, щоб про голод було невідомо світовій громадській думці.

Під час голоду 33 р. я жив в індустріальному місті Дніпродзержинську. Мені було 20 років, я працював і одержував на карту пайок – 400 гр хліба на день. Мені голод уже не загрожував. До нас доходили жахливі чутки про страшний голод на селах України.

Тут у місці ми бачили умираючих від голоду людей, вони якось добралися до міста з надією спастись від голодної смерті. Це були в основному чоловіки і були жінки з дітьми. . страшна картина. Пухлі ноги з виразками. Благаючий погляд очей. Ми не мали чим їм допомогти, бо самі одержували пайку хліба по карткам. Хто з них був трохи здоровий намагався вихопити з рук біля хлібного лотка пайку хліба. Іноді це вдавалося. Його доганяли, били по голові, а він намагався падаючи, хоч трохи проковтнути хліба. Що було дивно, що власті не помічали умираючих людей і не надавали їм ніякої допомоги. Турбота властей обмежувалася тим, щоб вивозити трупи померлих від голоду людей.

І ось в цей час влітку 33 р. довелось читати в республіканській газеті «Комуніст» спростовання ТАРС «про брехливі чутки польської преси про голод на Україні» в газеті писалося приміром так: «Польські газети розповсюджують чутки про голод на Україні. ТАРС уповноважений заявити що ці чутки вигадані і не відповідають дійсності»

Це спростовання ми читали проходячи біля умираючих від голоду людей. Цього забути не можна скільки буду жити.

Сталін і його оточення робили все для того щоб про страшний голод на Україні було невідомо жителям других районів країни. Ось цікавий факт:

Якось їдучи поїздом до Києва в 1970 році ми завели з сусідом по купе відверту розмову. Говорили про се про те, а потім я розповів йому про голод 33 р. на Україні. Це справило на нього величезне враження. Це був поважний і як мені здалося чесний чоловік. Він задумався і довго мовчав, а потім сказав: « А я в эти годы жил в Ленинграде. Мы не ощущали недостатка ни в чем – белый хлеб, масло, яички, торты, колбасы. Мы ничего не знали о голоде на Украине»

І ще один цікавий факт . в 1932 році я читав в газеті «Комуніст», як в одного селянина було знайдено й вилучено зерно, яке було заховане за картиною. Так він намагався приховати від держави «надлишки» зерна. Скільки можна було сховати зерна за картиною? Ну може 5 кг. Це було перед голодом 1933 року. Коментарі як кажуть зайві.

Про страшний голод 33 р. дійсно трудно повірити. Якось на роботі одна жінка-мати сказала мені (в 1967-68 р) як вона розповіла своєму синові про голод, як вимирали люди від голоду цілими селами. Син послухав і сказав:

- Не брешіть мамо – юнаку було 14-15 років

З повагою ветеран війни і труда Бутенко

9/II 89 р м.Дніпродзержинськ